

EUROPOS KOMISIJA

**REKOMENDACIJOS DĖL FINANSINIŲ PATAISŲ, TAIKYTINŲ IŠ STRUKTŪRINIŲ FONDŲ IR
SANGLAUDOS FONDO BENDRAI FINANSUOJAMOMS IŠLAIDOMS KAI NESILAIKYTA VIEŠOJO
PIRKIMO TAISYKLIŲ, NUSTATYMO**

Šio dokumento tikslas – parengti rekomendacijas, skirtas nustatyti finansines pataisas, taikytinas pažeidimams, nustatytiems taikant Bendrijos teisės aktus dėl viešojo pirkimo sutarčių, bendrai finansuojamų iš struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo 2000–2006 ir 2007–2013 m. programavimo laikotarpiais, sudarymo tvarkos.

Jei atlikdamos auditus Komisijos tarnybos aptinka tokius pažeidimus, jos turi nustatyti taikytinų finansinių pataisų sumas. Jeigu, Komisijai pateikus pasiūlymą dėl pataisų, valstybė narė nesutinka pati padaryti pataisos pagal Reglamento (EB) Nr. 1260/1999 39 straipsnio 1 dalį arba Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 98 straipsnį, pataisa yra taikoma Komisijos sprendimu, remiantis Reglamento (EB) Nr. 1260/1999 39 straipsnio 3 dalimi arba Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 99 straipsniu. Šių rekomendacijų tikslas – padėti Komisijos tarnyboms nustatyti bendrą metodą, taikomą tvarkant pažeidimų atvejus.

Vykdydamos tikrinimus, valstybių narių priežiūros institucijos taip pat gali aptikti tokio paties tipo pažeidimus. Šiuo atveju jos privalo padaryti būtinas pataisas pagal Reglamento (EB) Nr. 1260/1999 39 straipsnio 1 dalį arba Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 98 straipsnį.

Atsakingoms valstybių narių valdžios institucijoms rekomenduojama taikyti tuos pačius kriterijus ir normas taisant pažeidimus, kuriuos jų tarnybos nustatė atlikdamos Reglamento (EB) Nr. 438/2001 4 ir 10 straipsniuose ir Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 60 straipsnio b punkte bei 62 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nustatytus tikrinimus ir kitokio tipo tikrinimus, nepažeidžiant galimybės taikyti griežtesnes priemones.

Priede pateiktoje lentelėje nurodyti atvejai yra nustatomi dažniausiai. Kitiems lentelėje nenurodytiems atvejams taikomi tie patys principai. Nustatant sumas ir normas, atsižvelgta į atitinkamus Bendrijos teisės aktus ir rekomendacijas dėl finansinių pataisų, ypač į tokias nuostatas:

šias Bendrijos direktyvas dėl viešojo pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo:

92/50/EEB – viešasis paslaugų pirkimas,

93/36/EEB – viešasis prekių pirkimas,

93/37/EEB – viešasis darbų pirkimas,

93/38/EEB – viešasis pirkimas vandens, energetikos, transporto ir komunikacijų sektoriuose,

98/4/EB, iš dalies keičiančią Direktyvą 93/38/EEB,

97/52/EB, iš dalies keičiančią Direktyvas 92/50/EEB, 93/36/EEB ir 93/37/EEB,

92/13/EEB – vandens, energetikos, transporto ir telekomunikacijų sektoriuose dirbančių bendrovių sudaromų viešojo pirkimo sutarčių peržiūros procedūros,

89/665/EEB – viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutarčių sudarymo peržiūros procedūros,

2004/17/EEB – viešasis pirkimas vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose,

2004/18/EEB – viešasis darbų, prekių ir paslaugų pirkimas,

2005/51/EB, iš dalies keičiančią Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/17/EB XX priedą ir Direktyvos 2004/18/EB VIII priedą dėl viešųjų pirkimų,

2001 m. rugsėjo 13 d. Komisijos direktyvą 2001/78/EB dėl standartinių formų naudojimo skelbiant pranešimus apie viešojo pirkimo sutartis,

be to, į:

2005 m. rugsėjo 7 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1564/2005, nustatantį standartines formas, naudojamas skelbiant su viešųjų pirkimų procedūromis susijusius pranešimus, pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB.

Sprendimą 2005/15/EB dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/17/EB, numatančios pirkimų tvarkos derinimą vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, 30 straipsnyje numatytos procedūros taikymo būdų.

Sutartyje išdėstytas taisyklės ir principus, visų pirma dėl laisvo prekių judėjimo (EB sutarties 28 straipsnis), įsisteigimo teisės (43 straipsnis), laisvo paslaugų teikimo (49 straipsnis), nediskriminavimo ir vienodo požiūrio, skaidrumo, proporcingumo ir abipusio pripažinimo.

Pagal Reglamento (EB) Nr. 1260/1999 12 straipsnį veikla, kurią finansuoja fondai, turi atitikti Sutarties nuostatas, pagal ją patvirtintus dokumentus ir Bendrijos politiką, tarp jų valstybės užsakymų skyrimą. Tokios pačios nuostatos 2007–2013 m. programavimo laikotarpiui yra numatytos Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 9 straipsnio 2 ir 5 dalyse.

Pagal 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos 1 straipsnio 2 dalį:

„Pažeidimas“¹ – tai bet kuris Bendrijos teisės aktų nuostatų pažeidimas, susijęs su ekonominės veiklos vykdytojo veiksmu ar neveikimu, dėl kurio Bendrijų bendrajam biudžetui ar jų valdomiems biudžetams padaroma žala sumažinant ar iš viso prarandant pajamas, gaunamas iš tiesiogiai Bendrijų vardu surinktų nuosavų lėšų, arba darant nepagrįstas išlaidas.“

¹ Pažymėtina, kad pažeidimo apibrėžtis, paimta iš Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 1 straipsnio 2 dalies, bet siekiant teisinio aiškumo suderinta su struktūrinės politikos sritimi, buvo įtraukta 2005 m. gruodžio 12 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 2035/2005, iš dalies keičiančiu Reglamentą (EB) Nr. 1681/94 dėl su struktūrinės politikos finansavimu susijusių pažeidimų ir neteisėtai sumokėtų sumų susigrąžinimo bei šios srities informacinės sistemos organizavimo.

Dėl struktūrinių fondų Reglamento (EB) Nr. 1260/99 39 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „valstybė narė taiso finansines klaidas, susijusias su atskirais ar sistemingais netikslumais“, kurie buvo nustatyti. „Taisytais panaikinamas visas Bendrijos įnašas ar jo dalis“. 2007–2013 m. programavimo laikotarpiui tokios pačios nuostatos yra numatytos Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 98 straipsnio 2 dalyje. Pagal 39 straipsnio 2 ir 3 dalis, jeigu valstybė narė nepadaro būtinų finansinių pataisų, Komisija gali pati nuspręsti ištaisyti reikalaujamas finansines klaidas panaikindama fondų įnašo dalį, skirtą tam tikrai pagalbai, arba visą įnašą. Kad nustatytų pataisų sumą, Komisija, laikydama proporcingumo principo, atsižvelgia į netikslumų arba pokyčių rūšį ir valstybių narių valdymo ar kontrolės sistemose nustatytų trūkumų finansinę svarbą bei jų mastą. 2007–2013 m. programavimo laikotarpiui tokios pačios nuostatos yra numatytos Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 99 straipsnyje.

Pagal Reglamento (EB) Nr. 448/2001 4 straipsnį:

„1. Komisijos finansinių koregavimų suma Reglamento (EB) Nr. 1260/1999 39 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka dėl atskirų ar sistemingų neatitikimų turi būti apskaičiuota, jeigu galima ir įmanoma tai padaryti, remiantis atskirais dokumentais, ir turi būti lygi išlaidų, kurios buvo klaidingai priskirtos fondams, sumai atsižvelgiant į proporcingumo principą.

2. Jeigu negalima arba neįmanoma tiksliai apskaičiuoti neteisingai išmokėtų išlaidų sumos arba jeigu panaikinti visas minėtas išlaidas būtų neproporcinga, ir todėl Komisija, atlikdama finansinius koregavimus ekstrapoliavimo metodu arba remdamasi vienodo dydžio suma, daro šitaip:

a) ekstrapoliavimo metodo atveju ji naudoja atrankinę panašių operacijų visumą;

b) vienodo dydžio sumos atveju ji įvertina pažeistų taisyklių svarbą ir nustatyto neatitikimo mastą bei jo finansines pasekmes.“

Tokios pačios nuostatos 2000–2006 m. laikotarpiui buvo priimtose dėl Sanglaudos fondo (žr. Reglamento (EB) Nr. 1164/94 II priedo H straipsnio 2 dalį ir Reglamentą (EB) Nr. 1386/02), o 2007–2013 m. programavimo laikotarpiui – dėl struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo (Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 99 straipsniu).

Rekomendacijos dėl Komisijos tarnybų taikytinų principų, kriterijų ir orientacinių normų nustatant finansines pataisas pagal Reglamento (EB) Nr. 1260/1999 39 straipsnio 3 dalį buvo priimtose Komisijos sprendimu C/2001/476.

Komisijos sprendimu C/2002/2871 tie patys principai buvo priimti dėl Sanglaudos fondo.

Pagal šiuos principus:

„Finansinių pataisų tikslas yra atstatyti situaciją, kurioje 100 % visų bendram finansavimui struktūrinių fondų deklaruotų išlaidų atitiktų taikomas nacionalines ir Bendrijos taisykles.“

„Pataisų dydis, jei galima ir įvykdoma, nustatomas kiekvienu konkrečiu atveju ir yra lygus per klaidą fondų apmokėtų išlaidų sumos dydžiui. Tačiau ne visada yra įmanoma apskaičiuoti pataisas konkrečiai kiekvienai atitinkamai operacijai, arba gali būti neproporcinga atšaukti visas atitinkamas išlaidas. Tokiais atvejais Komisija turi nustatyti pataisas, taikydama ekstrapoliacijos metodą arba fiksuoto dydžio sumą.“

Be to, pagal rekomendacijas:

„Kai finansinių pataisų negalima tiksliai apskaičiuoti, nes jas veikia per didelis kintamųjų skaičius arba jos gali pasireikšti labai įvairiai, turi būti taikomas fiksuoto dydžio sumos metodas“.

„Fiksuoto dydžio sumos pataisos yra nustatomos atsižvelgiant į atskiro nusižengimo dydį bei finansines pažeidimo pasekmes“.

Priede pateiktoje lentelėje apibrėžtos finansinių pataisų sumos ir normos yra taikomos atskiriems nustatytiems pažeidimų atvejams, kai nesilaikoma viešojo pirkimo taisyklių. Jei taikant viešojo pirkimo taisykles nustatomi sistemingi arba pasikartojantys pažeidimai, visoms operacijoms ir (arba) programoms, kuriose nustatyti pažeidimai, gali būti taikomos fiksuoto dydžio finansinės pataisos ir (arba) ekstrapoliacijos metodas (pagal Reglamento (EB) Nr. 448/2001 4 straipsnį arba Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 99 straipsnį).

Priede pateiktoje lentelėje apibrėžtos finansinių pataisų sumos ir normos gali būti padidintos, jeigu neteisėti mokėjimų prašymai Komisijai bus pateikti po dienos, kurią ji pagrįstoje nuomonėje, priimtoje remiantis Sutarties 226 straipsniu, bus aiškiai informavusi valstybę narę apie viešojo pirkimo teisės aktų pažeidimą.

1. SUTARTYS, KURIOMS TAIKOMOS BENDRIJOS VIEŠOJO PIRKIMO DIREKTYVOS

Nr.	Pažeidimas		Rekomenduojama pataisa (1 pastaba)
1	Skelbimo tvarkos nesilaikymas	Sutartis buvo sudaryta nesilaikant Bendrijos direktyvų viešojo pirkimo nuostatų dėl skelbimo, išskyrus toliau 2 punkte nurodytus atvejus. Šiuo atveju akivaizdžiai pažeidžiama viena iš Bendrijos bendro finansavimo sąlygų.	100 % neteisėtai sudarytos sutarties sumos
2	Skelbimo tvarkos nesilaikymas	Sutartis buvo sudaryta nesilaikant Bendrijos direktyvų viešojo pirkimo nuostatų dėl skelbimo, bet siekiant ją pasirašyti buvo paskelbta informacija, leidžianti kitoje valstybėje narėje esantiems ūkio subjektams dalyvauti konkurse sutarčiai pasirašyti.	25 % neteisėtai sudarytos sutarties sumos
3	Sutartys sudarytos be konkurso, nesant ypatingos skubos, atsiradusios dėl įvykių, kurių nebuvo galima numatyti, arba, papildomų darbų ir paslaugų sutarčių atveju, nesant nenumatytų aplinkybių, arba sudarytos sutartys dėl	Pagrindinė sutartis buvo sudaryta laikantis Bendrijos viešojo pirkimo direktyvų, paskui buvo sudaryta viena ar kelios papildomos sutartys (raštu įforminta (-os) arba ne), nesilaikant viešojo pirkimo direktyvų nuostatų , ypač dėl derybų procedūros nepaskelbus pranešimo apie sutartį, taikomos esant ypatingai skubai, atsiradusiai dėl įvykių, kurių nebuvo galima numatyti, arba siekiant pasirašyti sutartis dėl papildomų prekių, darbų ar paslaugų.	100 % neteisėtai sudarytos (-ų) sutarties (-čių) sumos. Jeigu visa papildomos (-ų) sutarties (-čių) (raštu įformintos (-ų) arba ne), sudarytos (-ų) nesilaikant viešojo pirkimo direktyvų nuostatų, suma neviršija direktyvose nurodytų ribų ir 50 % pagrindinės

	prekių. (2 pastaba)		sutarties sumos, pataisos suma gali būti sumažinta iki 25 %.
4	Direktyvose nustatyta ribą viršijantys ir nenumatytais aplinkybėmis įvykdyti papildomi darbai ar paslaugos (2 pastaba)	<p>Pagrindinė sutartis buvo sudaryta laikantis Bendrijos direktyvų nuostatų, bet paskui buvo sudaryta viena ar kelios papildomos sutartys, kurių suma viršija daugiau kaip 50 % pradinės sutarties sumos.</p> <p>Patys papildomi darbai nėra atskiras darbas pagal Direktyvos 93/37/EEB 1 straipsnio c punktą arba Direktyvos 2004/18/EB 1 straipsnio 2 dalies a ir b punktus, arba atskira paslauga pagal Direktyvos 92/50/EEB 1 straipsnio a punktą ar Direktyvos 2004/18/EB 1 straipsnio 2 dalies a ir b punktus.</p> <p>Jeigu papildomi darbai ar paslaugos viršija direktyvose nurodytas ribas ir patys yra atskiras darbas arba paslauga, turi būti atsižvelgiama į bendrą visų papildomų darbų ar paslaugų vertę, taikant viešojo pirkimo direktyvas.</p> <p>Jeigu papildomi darbai ar paslaugos yra atskiras darbas arba paslauga, viršijanti direktyvose nustatytas ribas, taikomas pirmiau nurodytas 1 punktas.</p> <p>Jeigu papildomi darbai ar paslaugos yra atskiras darbas arba paslauga, bet neviršija direktyvose nustatytų ribų, taikomas toliau pateiktas 21 punktas.</p>	100 % sumos, viršijančios 50 % pradinės sutarties sumos
5	Konkurso sąlygose arba pranešime apie numatomą sudaryti sutartį nėra nurodyti visi atrankos ir sutarties pasirašymo	Sutartis buvo sudaryta laikantis viešojo pirkimo direktyvose numatytų skelbimo taisyklių, bet konkurso sąlygose arba pranešime apie numatomą sudaryti sutartį nėra nurodyti visi atrankos ir (arba) sutarties pasirašymo kriterijai, arba jie nėra pakankamai aprašyti.	25 % sutarties sumos. Ši suma gali būti sumažinta iki 10 % arba iki 5 %, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą.

	kriterijai		
6	Neteisėtų sutarties pasirašymo kriterijų taikymas	Sutartis buvo sudaryta taikant neteisėtus sutarties pasirašymo kriterijus (pavyzdžiui, atrankos kriterijaus naudojimas siekiant pasirašyti sutartį, perkančiosios organizacijos konkurso sąlygose arba pranešime apie numatomą sudaryti sutartį apibrėžtų kriterijų nesilaikymas ar neteisingas ir (arba) diskriminacinis sutarties pasirašymo kriterijų taikymas).	25 % sutarties sumos. Ši suma gali būti sumažinta iki 10 % arba iki 5 %, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą.
7	Neteisėti atrankos ir (arba) sutarties pasirašymo kriterijai, nustatyti įgyvendinant kvietimo teikti pasiūlymus procedūrą	Atvejais, kai tam tikri subjektai negali dalyvauti konkurse dėl neteisėtų apribojimų, nustatytų kvietime teikti pasiūlymus arba atitinkamose konkurso sąlygose (pavyzdžiui, privaloma sąlyga jau turėti būstinę arba atstovybę šalyje ar regione, taip pat nustatyti per daug specifiniai, vienam subjektui palankūs techniniai standartai arba patirtis, įgyta regione, ir t.t.).	25 % sutarties sumos. (100 % sutarties sumos finansinė pataisa gali būti taikoma sunkiausiais atvejais, kai sąmoningai yra siekiama tam tikrus konkurso dalyvius pašalinti iš konkurso).
8	Nepakankamas ar diskriminacinis sutarties objekto aprašymas	Konkurso sąlygose arba pranešime apie numatomą sudaryti sutartį pateiktas diskriminacinis ar nepakankamas aprašymas (leidžiant konkurso dalyviams nustatyti sutarties objektą, o perkančiosioms organizacijoms – pasirašyti sutartį).	25 % sutarties sumos. Ši suma gali būti sumažinta iki 10 % arba iki 5 %, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą.
9	Derybos vykstant konkursui	Sutartis buvo sudaryta paskelbus atvirą arba ribotą konkursą, bet perkančioji organizacija vykstant konkursui derasi su konkurso dalyviais, išskyrus atvejus, kai kalbama tik vienu tikslu – siekiant paaiškinti ar papildyti dalyvių pasiūlymų turinį arba patikslinti sutartį pasirašančių valdžios institucijų įsipareigojimus.	25 % sutarties sumos. Ši suma gali būti sumažinta iki 10 % arba iki 5 %, atsižvelgiant į pažeidimo

			sunkumą.
10	Sutarties fizinio objekto sumažinimas. (2 pastaba)	Sutartis buvo sudaryta laikantis viešojo pirkimo direktyvų, bet vėliau sutarties fizinis objektas buvo sumažintas, proporcingai nesumažinant sutarties sumos. (Ši pataisa taikoma net tais atvejais, kai sumažinimo suma naudojama kitiems darbams įgyvendinti).	Suma, atitinkanti fizinio objekto sumažėjimą. Be to, 25 % galutinio fizinio objekto sumos.
11	Sutarties fizinio objekto sumažinimas. (2 pastaba)	Sutartis buvo sudaryta laikantis viešojo pirkimo direktyvų, bet vėliau sutarties fizinis objektas buvo sumažintas, jau proporcingai sumažinus sutarties sumą. (Ši pataisa taikoma net tais atvejais, kai sumažinimo suma naudojama papildomoms neteisėtoms sutartims įgyvendinti).	25 % galutinio fizinio objekto sumos.
12	Blogas kai kurių papildomų nuostatų taikymas	Sutartis buvo sudaryta laikantis viešojo pirkimo direktyvų nuostatų, bet ją sudarant nesilaikyta kai kurių neesminių nuostatų, tokių kaip pranešimo apie numatomą sudaryti sutartį paskelbimas. Pastaba. Jei šio tipo pažeidimas yra tik formalus ir neturi galimo finansinio poveikio, nebus taikoma jokia pataisa.	2 %, 5 % arba 10 % sutarties sumos, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą ir (arba) pažeidimą padarius pakartotinai.

2. SUTARTYS, KURIOMS NETAIKOMOS ARBA IŠ DALIES TAIKOMOS BENDRIJOS VIEŠOJO PIRKIMO DIREKTYVOS (VIEŠASIS PIRKIMAS, KURIO SUMA YRA MAŽESNĖ UŽ BENDRIJOS DIREKTYVOSE NUSTATYTAS TAIKOMAS RIBAS, IR PASLAUGŲ VIEŠASIS PIRKIMAS, NUMATYTAS DIREKTYVOS 92/50/EEB I B PRIEDE, DIREKTYVOS 93/38/EEB XVI B PRIEDE, DIREKTYVOS 2004/18/EB II B PRIEDE IR DIREKTYVOS 2004/17/EB XVII B PRIEDE)

Europos Bendrijų Teisingumo Teismo praktikoje patvirtinta, kad Sutarties taisyklės ir principai taip pat yra taikomi viešajam pirkimui, kuris neregamentuojamas viešojo pirkimo direktyvomis. Sudarydami viešojo pirkimo sutartis, kurioms taikoma EB sutartis, valstybių narių perkantieji subjektai turi laikytis Sutartyje išdėstytų taisyklių ir principų, visų pirma dėl laisvo prekių judėjimo (EB sutarties 28 straipsnis), įsisteigimo teisės (43 straipsnis), laisvo paslaugų teikimo (49 straipsnis), nediskriminavimo ir vienodo požiūrio, skaidrumo, proporcingumo bei abipusio pripažinimo. (*Komisijos aiškinamasis komunikatas Nr. 2006/C 179/02 dėl Bendrijos teisės, taikomos sudarant sutartis, kurioms netaikomos arba tik iš dalies taikomos viešųjų pirkimų direktyvos*).

Vienodo požiūrio ir nediskriminavimo dėl asmens pilietybės principai reiškia, kad reikalaujama skaidrumo, kuriuo, vadovaujantis Europos Bendrijų Teisingumo Teismo praktika, „kiekvieno galimo konkurso dalyvio labai būtina užtikrinti pakankamą viešumo laipsnį, leidžiantį atverti paslaugų rinką konkursui ir kontroliuoti viešųjų pirkimų tvarkos nešališkumą“. (*Komisijos aiškinamasis komunikatas Nr. 2006/C 179/02 dėl Bendrijos teisės, taikomos sudarant sutartis, kurioms netaikomos arba tik iš dalies taikomos viešųjų pirkimų direktyvos*).

Nesilaikant šių taisyklių ir principų, Bendrijos fondams keliamas pavojus. Todėl sutartyse, kurioms netaikomos arba iš dalies taikomos Bendrijos direktyvos, nustatytiems pažeidimams turi būti taikomos finansinės pataisos. Atsižvelgiant į pažeidimo rūšį taikomos normos yra šios:

Nr.	Pažeidimas		Rekomenduojama pataisa
21	Nesilaikoma pakankamo viešumo ir skaidrumo laipsnio (3 pastaba)	Sutartis sudaryta be tinkamo konkurso, dėl to pažeidžiamas skaidrumo principas.	25 % sutarties sumos
22	Sutartys pasirašytos be tinkamo konkurso, visų pirma nesant ypatingos skubos, atsiradusios dėl įvykių, kurių nebuvo galima numatyti, arba (papildomų darbų ar paslaugų atveju) nesant nenumatytų aplinkybių. (2 pastaba)	Pagrindinė sutartis buvo sudaryta tinkamai surengus konkursą, po kurio pasirašyta viena ar kelios papildomos sutartys (raštu įforminta (-os) arba ne), sudaryta (-os) be tinkamo konkurso, visų pirma nesant ypatingos skubos, atsiradusios dėl įvykių, kurių nebuvo galima numatyti, arba (darbų ar paslaugų sutarčių atveju) nesant nenumatytų jas pagrindžiančių aplinkybių.	25 % sutarties (-čių), pasirašytos (-ų) be tinkamo konkurso, sumos
23	Neteisėtų atrankos ir (arba) sutarties pasirašymo kriterijų taikymas	Neteisėtų kriterijų taikymas kai kuriems konkurso dalyviams turi atgrasomąjį poveikį, nes įgyvendinant kvietimo teikti pasiūlymus procedūrą yra nustatyti neteisėti apribojimai (pavyzdžiui: privaloma sąlyga turėti būstinę arba atstovybę šalyje ar regione, taip pat nustatyti per daug specifiniai techniniai standartai, palankūs vienam subjektui).	10 % sutarties sumos. Ši suma gali būti sumažinta iki 5 %, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą.
24	Vienodo požiūrio principo pažeidimas	Sutartys pasirašytos laikantis skelbimo taisyklių, bet sutarties sudarymo tvarka pažeidžia vienodo požiūrio į subjektus principą (pavyzdžiui, jei perkančioji organizacija neteisėtai pasirinko kandidatus, su kuriais derasi, arba rodo	10 % sutarties sumos. Ši suma gali būti sumažinta iki 5 %, atsižvelgiant į

	palankumą vienam iš į derybas pakviestų kandidatų).	pažeidimo sunkumą.
--	---	---------------------------

1 pastaba. Finansinės pataisos suma apskaičiuojama pagal Komisijai praneštą sutarties, kuri buvo pažeista, sumą. Aptariamos sutarties išlaidų, apie kurias pranešta Komisijai, sumai taikomas atitinkamas normos procentas. Praktinis pavyzdys: taikant neteisėtus sutarties pasirašymo kriterijus sudarytos darbų sutarties išlaidų, apie kurias pranešta Komisijai, suma yra 10 000 000 EUR. Taikoma pataisos norma pagal 6 normų lentelės punktą yra 25 %. Suma, kuri turi būti išskaičiuota iš Komisijai praneštos išlaidų sumos, yra 2 500 000 EUR. Todėl Bendrijos bendras finansavimas sumažinamas atsižvelgiant į priemonės, pagal kurią aptariama sutartis buvo finansuojama, bendro finansavimo dydį.

2 pastaba. Taikant šias rekomendacijas dėl finansinių pataisų nustatymo nesilaikius viešąjį pirkimą reglamentuojančių teisės aktų, gali būti taikomas ribotas lankstumo laipsnis iš dalies keičiant sutartį po jos pasirašymo, jeigu (1) sutartį sudaranti valdžios institucija neiškreipia bendros kvietimo teikti pasiūlymus sistemos arba konkurso sąlygų, iš dalies pakeisdama esminę pasirašytos sutarties nuostatą, (2) pakeitimai, jei jie buvo įtraukti į kvietimą teikti pasiūlymus arba konkurso sąlygas, neturės esminio poveikio gautiems pasiūlymams. Esminės sutarties pasirašymo nuostatos visų pirma yra sutarties vertė, darbų pobūdis, įvykdymo terminas, mokėjimo sąlygos ir naudojama įranga. Visuomet būtina analizuoti konkrečius atvejus.

3 pastaba. Sąvoka „pakankamas viešumo laipsnis“ turi būti aiškinama remiantis Komisijos aiškinamuoju komunikatu Nr. 2006/C 179/02 dėl Bendrijos teisės, taikomos sudarant sutartis, kurioms netaikomos arba tik iš dalies taikomos viešųjų pirkimų direktyvos, ypač šiomis nuostatomis:

a) Vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principai reiškia, kad **reikalaujama skaidrumo**, kuriuo kiekvieno galimo konkurso dalyvio labai būtina užtikrinti **pakankamą viešumo laipsnį, leidžiantį atverti rinką konkursui**. Įsipareigojimu siekti skaidrumo reikalaujama, kad **kitoje valstybėje narėje įsikūrusi įmonė gautų atitinkamą su sutartimi susijusią informaciją iki sutarties sudarymo** ir tokiu būdu, jei ji norėtų, turėtų **galimybę išreikšti susidomėjimą** šia sutartimi.

b) Tam tikrais atvejais dėl susiklosčiusių aplinkybių, pavyzdžiui, dėl labai mažos ekonominės svarbos, kitose valstybėse narėse esantys ūkio subjektai nėra suinteresuoti sudaryti sutartį. Tokiu atveju poveikis pagrindinėms laisvėms turėtų būti vertinamas kaip nepakankamas ir šalutinis veiksnys užtikrinant iš pirminės Bendrijos teisės kylančių standartų taikymą, taigi, finansinės pataisos neturi būti atliekamos. Ar būsimoji sutartis gali būti reikšminga kitose valstybėse narėse esantiems ūkio subjektams, sprendžia pačios perkančiosios organizacijos. Komisijos nuomone, šis sprendimas turi būti pagrįstas konkrečių sutarties sudarymo aplinkybių (pavyzdžiui, sutarties objekto, planuojamos vertės, atitinkamo sektoriaus ypatybių – rinkos dydžio ir struktūros, verslo praktikos ir t. t., geografinės vietovės, kurioje vykdoma veikla) vertinimu.